



## ANTIČNA RIMSKA KULTURA



- 
- *Rimski imperij je združeval različna ljudstva, kulturo in jezike.*

- 
- *Rimljani so združili rimsko, grško in helenistično kulturo ter s tem postavili temelje sodobni evropski civilizaciji.*
-

- 
- *Rimljani so se odlikovali predvsem po sposobnosti vladanja in vodenja države.*
  - *V znanosti, gradbeništvu, književnosti ... so veliko prevzemali od Grkov.*
- 



---

## **LATINŠČINA**

---

- *Jezik Rimljanov je preživel propad imperija.*
  - *Uporabljalo ga je plemstvo ter cerkev.*
  - *Romanski jeziki -> sodobni jeziki, ki so izšli iz latinščine.*
  - *Polovica angleških besed ima temelje v latinščini.*
- 

ABCDEFGHIJKLM  
NOPQRSTUVWXYZ

---

## **PISAVA**

---

- **latinščina** - danes najbolj razširjena pisava na svetu
  - *črke so uporabljali tudi za številke;*
-

---

- v Evropi so bile v uporabi do visokega srednjega veka (10. do 13. st)

---

I = 1	VI = 6	L = 50
II = 2	VII = 7	C = 100
III = 3	VIII = 8	D = 500
IV = 4	IX = 9	M = 1000
V = 5	X = 10	. . .

1 - Rimske številke



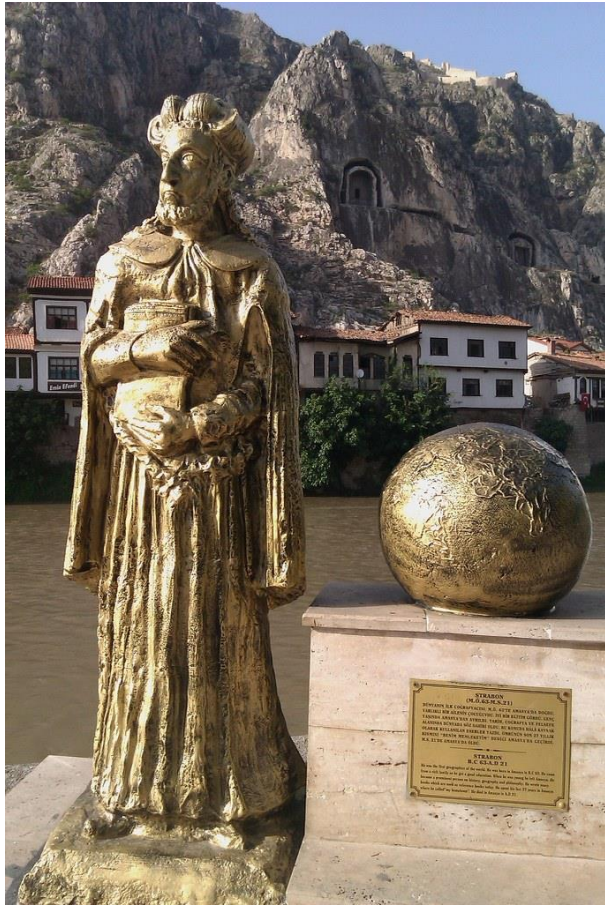
## Rimska znanost

---

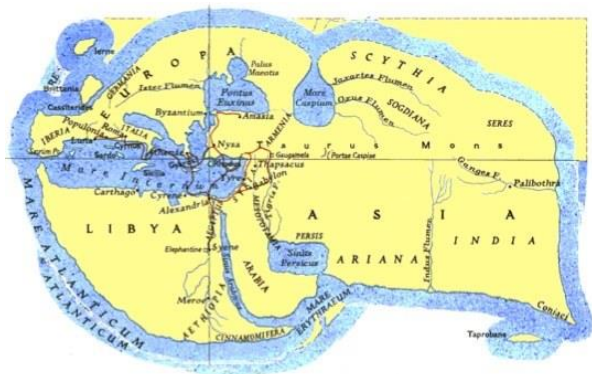
### GEOGRAFIJA IN KARTOGRAFIJA

---

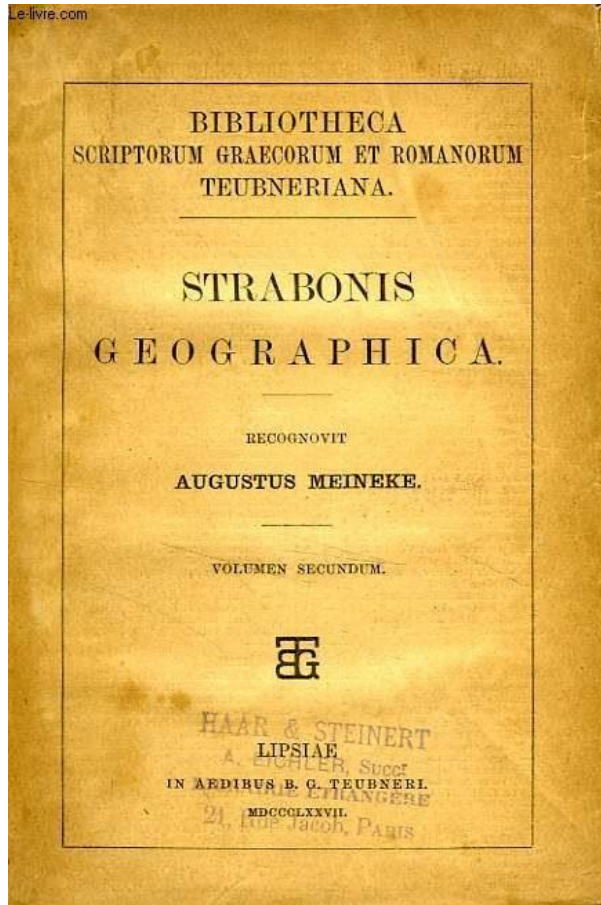
- Imela velik pomen zaradi širjenja države in trgovanja.
  - Grk **Strabon** je napisal delo **Zemljepis**, ter izdelal zemljevid rimskega imperija.
-



2 - Strabon



3 - Strabonov zemljevid sveta



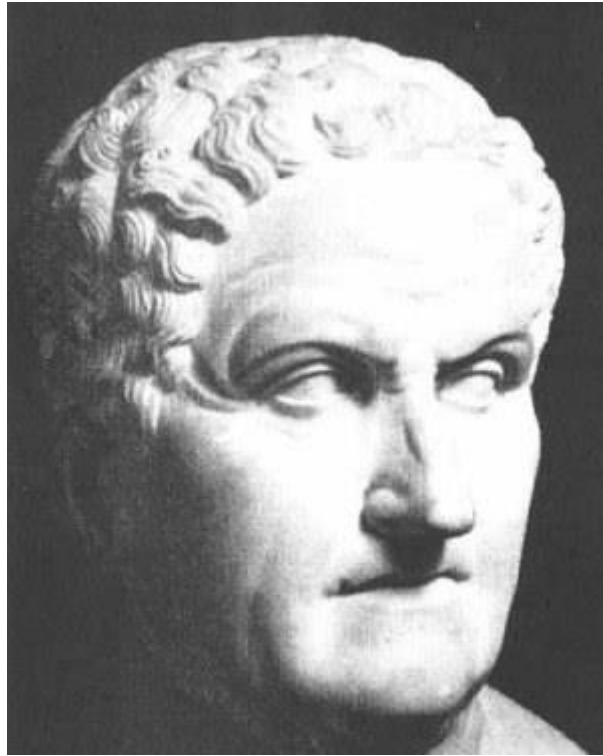
4 - delo Zemljepis

---

## MEDICINA

---

- Na razvoj so vplivale epidemije bolezni (kuga) ter vojne(ranjenci).
  - Zdravniki so bili predvsem Grki (**Galen**).
  - V Rimu je delovala medicinska šola.
-



5 - Galen





---

## **FILOZOFIJA**

---

- *Na razvoj rimske filozofije je vplivala grška stoična filozofija*

---

– *krepost, dolžnost, zmernost, vzdržljivost*

---

- *Seneka, Cicero, Mark Avrelij (Dnevnik cesarja)*
- 



6 - Seneka



7 - Cicero

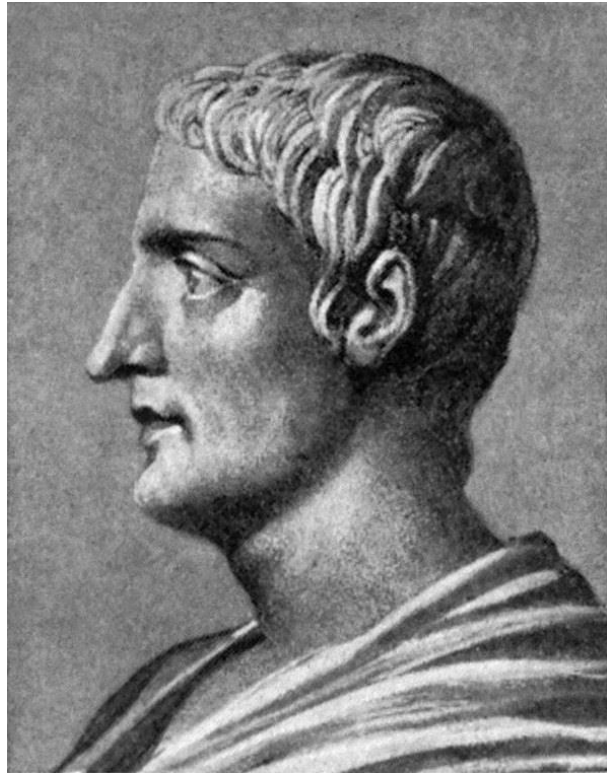
---

## ZGODOVINA

---

- *Zapustili veliko zgodovinskih del.*
- *Zgodovinarji;*

- 
- *Livij -> Rimska zgodovina (prvih 700 let, opira se na mite in legende)*
  - *Tacit -> Zgodovina Rima (kritični opisi)*
  - *gaj Julij Cezar -> Galske vojne*
-



8 - Tacit



9 - Livij



- *Uporabljali so zapletene gradbene elemente;*

---

– *lok, obok in kupolo*

---

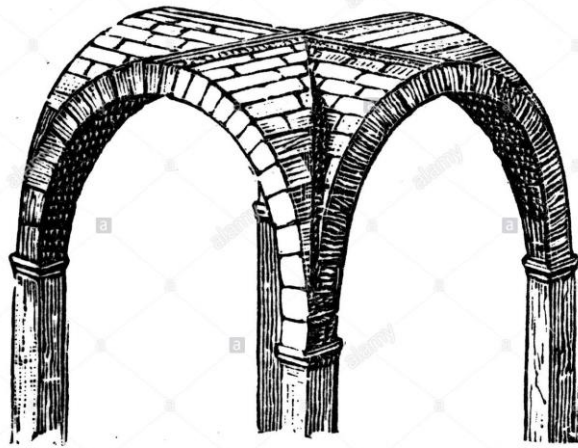
- *Zidove so krasili z reliefi in stebri.*
- 



11 - rimski lok



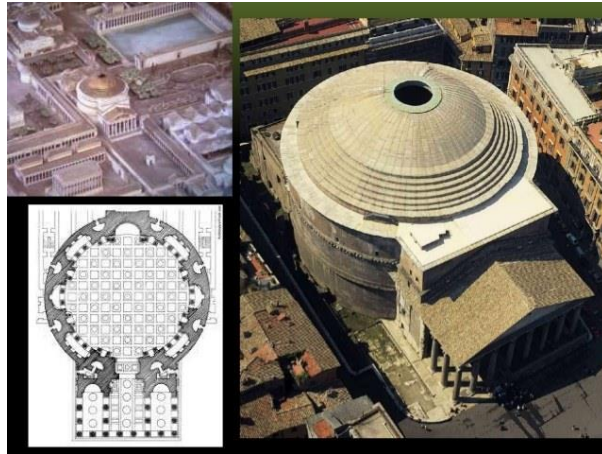
12 - obok



alamy stock photo

B31456  
www.alamy.com

13 - obok



14 - kupola



15 - relief in stebri na slavoloku

---

## RIMSKI ARHITEKTURNI DOSEŽKI

---

- *akvadukt* -> vodovod

- *kloaka* -> kanalizacija
  - *forum* -> osrednji rimski trg
  - *svetišča* (Panteon - svetišče posvečeno vsem bogovom)
  - *amfiteatri* -> namenjeni gladiatorskim bojem
- 



16 - akvadukt



17 - akvadukt Pont du Gard



18 - rimska kloaka



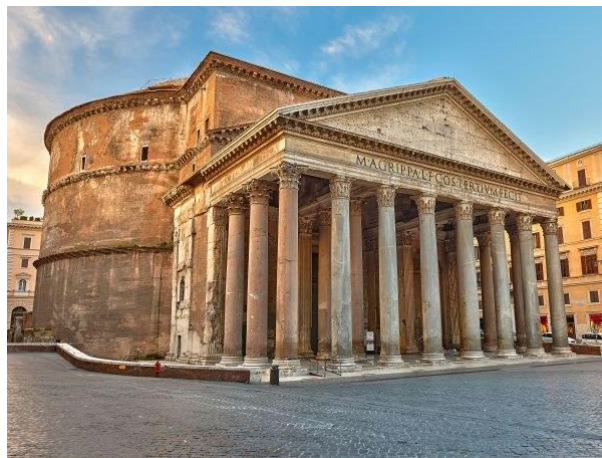
19 - Ostanke rimskega foruma



20 - Panteon



21 - Panteon - kupola



22 - Panteon



23 - Rimski tempelj (Nimes, Francija)



*24 - Kolosej - rimski amfiteater*



*25 - Kolosej*



*26 - Arena v Veroni*



---

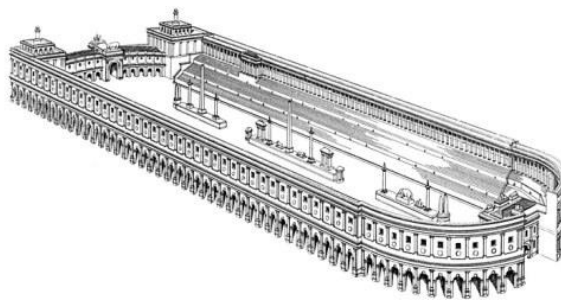
## RIMSKI ARHITEKTURNI DOSEŽKI

---

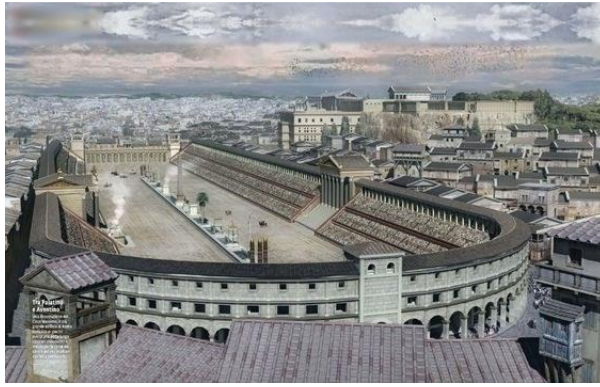
- **hipodrom** -> za tekmovanja z bojnimi vozovi (*circus maximus*)
  - **terme** -> kopališča
  - **slavolok** -> grajeni v čast zmage
- **via** -> rimska cesta (označene z **miljniki**, " vse ceste vodijo v Rim")
  - **obzidja mest**



28 - ostanki rimskega hipodroma



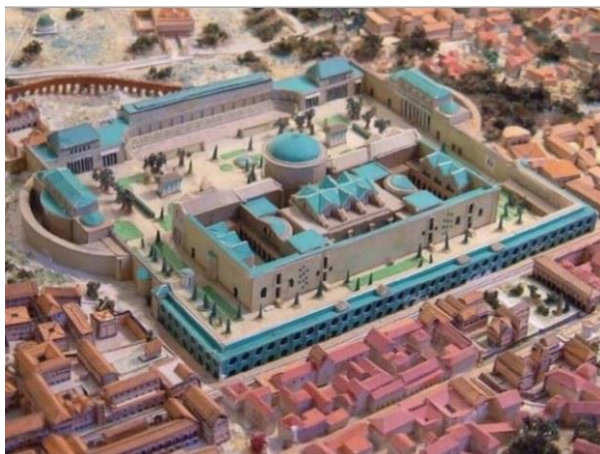
29 - Circus Maximus v Rimu



30 - Circus Maximus v Rimu



31 - rimske terme v Bathu



32 - Karakalove terme



*33 - Karakalove terme*



*34 - Konstantinov slavolok*



*35 - rimska cesta*



*36 - rimska cesta*



*37 - miljnik*



38 - rimsko obzidje



39 - porta nigra (Trier, Nemčija)



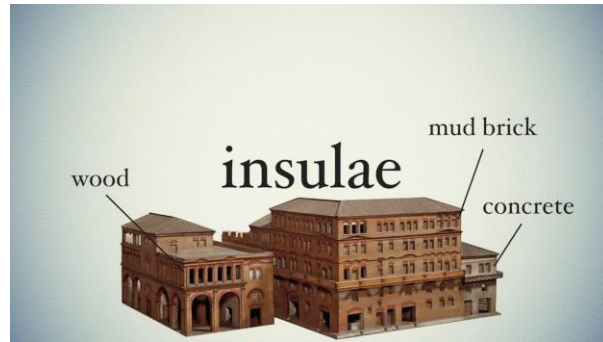
40 - porta nigra (model)

---

## DOMOVANJA RIMLJANOV

---

- *insule* - > večnadstropne stavbe revnih Rimljanov
    - *domus* -> bivališče premožnih Rimljanov
    - *vila* -> domovanje bogatašev na podeželju
-



41 - insula



42 - ostanki insule



43 - rekonstrukcija domusa v Pompejih



44 - ostanki domusa v Pompejih



45 - ostanki rimske vile



46 - rimska vila - rekonstrukcija

---

## RIMSKA TEHNIKA

---

- *samostrel*
  - *katapult*
  - *oblegovalne naprave (oven, stolp ...)*
  - *meči in oklep*
- 



47 - samostrel



48 - katapult



49 - oven



50 - oblegovalni stolp



51 - rimski oklep

## Rimska umetnost

---

- *Opazen je močan vpliv grške umetnosti, predvsem v kiparstvu.*
- 

### **KIPARSTVO**

---

- *rimski kipi so bolj realistični kot grški*
    - *kipi in doprsni kipi*
      - *reliefi*
-



52 - cesar Vespazijan



Vir: Človek in čas, 1997

53 - Lakontova skupina (grški kiparji iz Rodosa)



54 - doprsni kip cesarja Klavdija



55 - kip cesarja avgusta



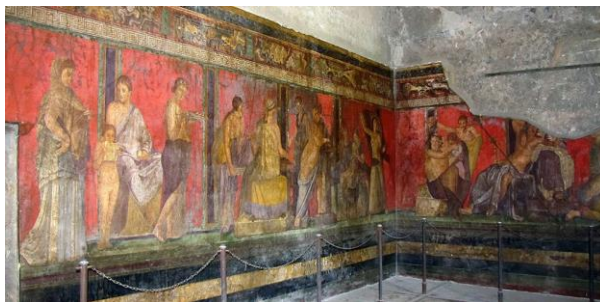
56 - relief (grško-rimski slog) - oltar

---

## SLIKARSTVO

---

- *freske (ohranjene predvsem v Pompejih) -> podobe ljudi, mitov in pokrajine*



57 - freske v Pompejih

---

## MOZAIČNA UMETNOST

---

- *zelo priljubljena*
  - *podobe sestavljene iz kamenčkov ali stekla*
-



58 - mozaik

---

## KNJIŽEVNOST

---

- *prevzete od Grkov*

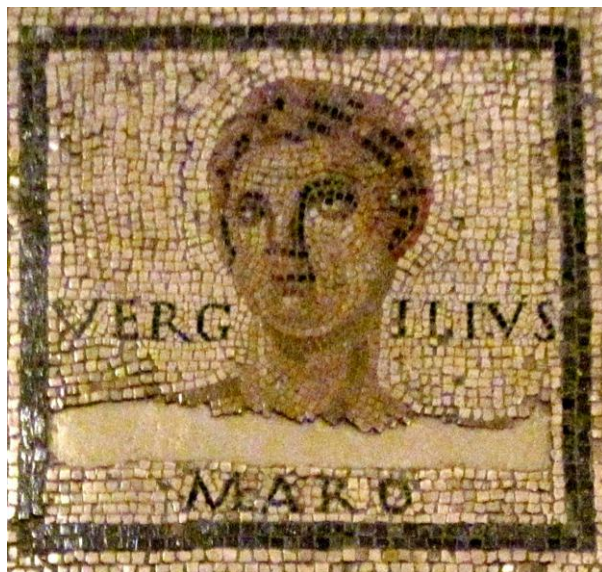
- *Pesniki;*

---

– *Vergil -> delo Eneida (zgleduje se po Homerju)*

– *Ovidij -> ljubezenske pesmi*

- 
- *Plavt -> pisec komedij (delo dvojčka)*
- 



59 - Vergilov mozaik



60 - Ovidij



61 - Plavt

## Rimska božanstva



- **Rimljani so bili politeisti.**

– častili so duhove in bogove

- **Lari in penati; hišni bogovi ter duhovi umrlih prednikov.**

– Vesta -> boginja domačega ognjišča.

- **Številna božanstva prevzamejo od Etruščanov in Grkov.**

- Čaščenje so opravljali doma in v templjih.

- Kot bogove so častili tudi rimske cesarje.

Grško polnomenovanje	Rimsko polnomenovanje	Vloga	Simboli
Zeus	Jupiter	Vrhovni bog, vlada nad zakonom, redom, usodo, dežjem in gromom	Orni, žezlo, strela
Hera	Junona	Žena Zeusa, zaščitnica zakona in materinstva	Granatno jabolko, lotusovo žezlo, pav
Pozejdon	Neptun	Bog voda in morja	Trizob, konji, delfini
Apolon	Apolon	Bog znanja, glasbe, lokostrelstva, zdraviteljstva	Lok in puščica, lira
Artemida	Diana	Boginja lova, lune, plodnosti	Lok, jelen, medved, prižgana bakla, diadem z luninim krojcem
Afrodita	Venera	Boginja ljubezni in lepote	Jabolko, mirtin venec, školjka, golobica
Eros	Kupid	Bog ljubezni in strasti	Kriča, lok in puščica
Ares	Mars	Bog vojne in vojskovanja	Sulica, oklep, jastreb, kača
Atena	Minerva	Boginja modrosti, vojaštva in obrti	Ščit, sulica, sova, oljka
Hefajst	Vulkan	Bog ognja in kovaštva	Kovaško orodje – kladivo, nakovalo, klešče, meh
Hermes	Merkur	Bog potovanj in trgovanja	Kričati sandali in kapa
Dioniz	Bakh	Bog praznovanj, veseljanja, vina, plodnosti	Vinska čaša, trs (palica z vinsko trto in storžem), listni venec

Tabela bolj znanih grških bogov

<b>JUPITER</b> – kralj bogov, bog neba	<b>JUNONA</b> – boginja neba, zakona in družine
<b>NEPTUN</b> – bog morja	<b>CERERA</b> – boginja rodovitnosti in žetve
<b>APOLON</b> – bog sonca in mladosti, pesništva	<b>DIANA</b> – boginja plodnosti in lova
<b>MARS</b> – bog vojne	<b>VENERA</b> – boginja ljubezni in lepote
<b>MERKUR</b> – bog trgovine, glasnik bogov	<b>MINERVA</b> – boginja modrosti
<b>VULKAN</b> – bog ognja in kovačev	<b>VESTA</b> – boginja ognjišča in ognja
<b>PLUTON</b> – vladar podzemlja	<b>BAKHUS</b> – bog vina in veselja

- **V rimskem imperiju so se širile tudi nove vere, predvsem iz vzhoda.**

– **mitraizem (med vojaki)**

---

◦ *Mitra -> bog svetlobe*

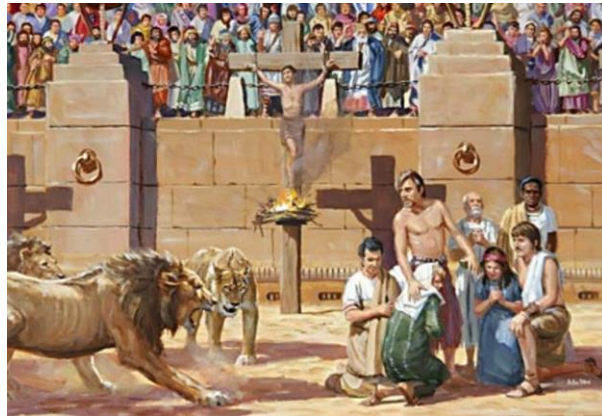
---

– *krščanstvo;*

---

◦ *kristjani so bili sprva preganjani*

---



62 - Mitra

## Zabava v rimskem imperiju

---

• *Brezplačen igre za mestne množice;*

---

– *za pridobitev politične naklonjenost.*

---

- *gladiatorski boji, tekmovanja s konjskimi vpregami*
- 



- *Bogatejši sloji prebivalstva so hodili v gledališča.*
- 

- *komedije, tragedije (moški igralci z maskami)*
  - *mimus - pantomimske igre (nastopajo tudi ženske)*
- 

